

- יש לשים לב שהכתוב תואם את המציאות. ניתן למחוק/לשנות סעיפים שאינם רלוונטיים.
- יש לצרף את לשון החוק.
- יש לצרף את פס"ד אופיר נ' מזון בע"מ (ניתן להורדה מאתר האינטרנט שלנו תחת "פסקי דין")
- יש לצרף את חוזר המנכ"ל הנמצא בלינק הבא: http://www.education.gov.il/edun_doc/sb3bk2_5_6.htm
- יש לצרף אל הפנייה כמה שיותר אנשים.

תאריך:

- מבלי לפגוע בזכויות -

לכבוד:

- מנהל/ת בית הספר (שם בית הספר, כתובת, טלפון)
- משרד החינוך (בדואר: האגף לפניות ותלונות הציבור, משרד החינוך, רח' דבורה הנביאה 2, ירושלים מיקוד 91911 או במייל: info@education.gov.il).

מאת:

הנידון: עישון בבית הספר (שם בית הספר)

א.ג.נ שלום רב,

1. בסעיף זה יש לתאר את העובדות.
2. נזקי העישון הפאסיבי היום מוכרים לכלל הציבור, אך בכל זאת נפרט מעט: הנזק שהעישון גורם הוא גם לרצף הגנטי (ה-DNA) של התא- אפילו חשיפה קצרה לעשן יכולה לגרום לכך. כמו כן העשן פוגע במנגנוני הגוף שמטרתם למנוע סרטן. אצל המעשן הפסיבי נספגים בגוף חומרים מסרטנים דוגמת אלו המופיעים בקרב המעשנים, ולפי הערכה בישראל צפויים למות מידי שנה כ-1500 איש כתוצאה מעישון פסיבי (ניתן לקרוא מאמרים בנושא נזקי העישון בפאסיבי באתר האגודה למלחמה בסרטן: <http://www.cancer.org.il>).
3. מדינת ישראל חתמה בשנת 2003 ואשררה בשנת 2005 אמנה בינלאומית- אמנת המסגרת לפיקוח על הטבק, אשר בסעיף 8(1) לה היא מצהירה ש: "Exposure to tobacco smoke causes death, disease and disability" ("חשיפה לעשן הטבק גורמת למוות, תחלואה ונכות").
4. הנפגעים מן העישון הכפוי בבית הספר הם ילדים, אשר הפגיעה בהם חמורה במיוחד. בעייתיות אחת היא שילדים הם רגישים יותר וחשופים יותר לנזקי העישון הכפוי. הם נתונים לסיכונים גבוהים יותר ללקות במחלות נשימה, וילדים חולי אסתמה הם בסיכון מוגבר ללקות בהתקפים חזקים וחמורים יותר מאשר מבוגרים.

5. ישנה בעייתיות נוספת בכך שתלמידי בית הספר נחשפים לעישון- בין אם עישון של תלמידים אחרים ובין אם עישון של מורי בית הספר. כ-90% מן המעשנים התחילו לעשן לפני גיל 18, כשמבין הסיבות המוכרות להתחלת העישון בקרב בני נוער ניתן למצוא את חיקוי הסביבה בשל התדמית ה"בוגרת" של העישון ואת הסקרנות המתגברת בעקבות החשיפה היומיומית לעישון. חשיפת תלמידי בית הספר לעישון בין כתיבי בית הספר רק מחזקת את סיכוייהם להפוך למעשנים בעצמם.

לשון החוק בישראל

6. מטרת החוק למניעת העישון במקומות ציבוריים והחשיפה לעישון, התשמ"ג-1983 (להלן: "החוק"), מצורף), כפי שמופיעה בסעיף 1א, היא "למנוע את העישון במקומות ציבוריים ואת חשיפת הציבור לעישון, הגורמת למוות, למחלות ולנכות".
7. הנהלת ביה"ס היא האחראית למניעת העישון על פי הכתוב בחוק. החוק קובע בסעיף הראשון לו: "לא יעשן אדם במקום המפורט בתוספת", ובהמשך: "לא יחזיק אדם במקום ציבורי כל מוצר טבק או כלי לעישונו כשהם דלוקים".
8. התוספת לחוק מכילה רשימת מקומות המוגדרים "ציבוריים" לעניין החוק וככאלה הם אסורים בעישון. סעיף 5 לתוספת לחוק: "כל מקום בבנין המשמש מוסד חינוך .. למעט חדרי ההנהלה וחדרי הסגל, שחל עליהם פרט 15". החוק מאפשר הקצאת חדרי עישון אך ורק במוסדות על-תיכונים, אך לא בבתי ספר יסודיים, חטיבות ותיכונים. באשר להקצאת חדרי עישון עבור הסגל והנהלה- לפי הוראות סעיף 15 לתוספת, הדבר מתאפשר אך ורק במידה והעישון בחדר העישון לא גורם למטרד בשאר חלקי בית הספר, ובמידה ואין אנשים או תלמידים שאינם מעשנים באותם חדרים של הסגל והנהלה אשר הוקצו לעישון.
9. על פי סעיף 2 לחוק זוהי חובתו של המחזיק למעשה במקום ציבורי לתלות שלטי איסור עישון בכל קומה. על פי סעיף 2ב לחוק חל איסור על הצבת מאפרות במקום ציבורי. הפרת הוראות סעיפים אלו מהווה עבירה פלילית אשר קנסות גבוהים לצידה.
10. סעיף 2א לחוק מתאר את חובתו של המחזיק במקום ציבורי- עליו "לפקח ולעשות כל שניתן" על מנת למנוע את העישון במקום. על עובדי ההנהלה והמורים לפנות אל המעשנים מיוזמתם על מנת להביא לקיומו בפועל של איסור העישון בבית הספר.
11. חוזר מנכ"ל משרד החינוך מחזק את איסור העישון ומרחיב אותו גם להצרות בית הספר. מצורף חוזר מנכ"ל משרד החינוך המסומן תשס"ב/3(ב), ט"ו חשוון תשס"ב, שפורסם ביום 1 בנובמבר 2001. לעניין איסור העישון בהצרות בית הספר ראו סעיף 3.2 לחוזר המנכ"ל, ובפרט סעיף 3.2.3.

פסיקת בתי המשפט

12. ברע"א 9615/05 אירית שמש נגד פוקצ'טה השופט רובינשטיין רואה את החוק כמכוון לטובתו של מי שנפגע מהעישון הכפוי, תוך שמצטט את דברי ההסבר להצעת החוק (הצעת חוק איסור העישון במקומות ציבוריים תשמ"ג-1983 (הצעות חוק תשמ"ג, 195)): "העישון במקומות ציבוריים פוגע ומטריד את

הציבור הלא מעשן הנמצא בהם". כמו כן הוא קובע **פיצוי כספי ללא הוכחת נזק** לאישה אשר נפגעה מעישון פסיבי-כפוי במסעדה. דין מסעדה כדין בית ספר - החוק אוסר על העישון בהם באותו האופן.

13. פסקי דין שניתנו לאחר פסיקתו זו של השופט רובינשטיין והתבססו עליה חזרו על ההלכה שנפסקה במקרה הנ"ל. ראו: ת.ק. (תל אביב) 07-1303 **סלע נ' אגאדיר בנמל בע"מ** (18.4.07), שם נפסקו לתובעת 2,000 ₪, ת.ק. (תל אביב) 07-1169 **רותם נ' ק.מ.ל קפה בע"מ (קפה נטו)** (17.5.07), שם נפסקו לתובע 2,500 ₪, ת.ק. (תל אביב) 06-10118 **סימן-טוב נ' אוויטה ואח'** (1.8.07), שם נפסקו לתובע 3,100 ₪, ת.ק. 07-05-346, ת.ק. 07-05-346 **עופר נ' פלורנטין 24 בע"מ (באגסי)** (9.8.07), שם ניתן תוקף של פסק דין **לפשרה** לפיה התובע יפוצה ב-2,000 ₪, ת"ק 07-06-3658 **אופיר נ' מזון בע"מ (מרתה)** (30.8.07), שם נפסקו לתובע 3,500 ₪ ועוד.

14. בפסקי הדין שהוזכרו לעיל דובר **בחשיפות חד-פעמיות** של יחידים לעשן סיגריות בניגוד לחוק (פרט לפס"ד **סימן-טוב נ' אוויטה ואח'**, שם דובר על ארבעה מקרי חשיפה). בענייננו, לעומת זאת, מדובר במספר גדול של **ילדים** ואנשים אשר נחשפים מדי יום ביומו לעשן הסיגריות הרעיל.

15. לעניין הנחישות הנדרשת מן המחזיק במקום ציבורי למנוע את העישון במקום, אנו ראו פס"ד **אופיר נ' מזון בע"מ** המצורף. קל וחומר, לדעתנו, בסיטואציה בה הנפגעים העיקריים הם **ילדים**. על הנהלת בית הספר לעשות כל שביכולתה בכדי למנוע את העישון **בכל שטח בית הספר**.

לסיכום:

בסעיף 16 נא לשים לב להתאמות הנדרשות ולכך שהמתואר תואם למציאות

16. העישון במקום ציבורי הוא מעשה פלילי בלתי חוקי שקנס גבוה בצידו. אנו רואים בהנהלת בית הספר **{שם בית הספר}** כמסייעת וכמעודדת את ביצוע המעשה הפלילי בכך שהיא מפרה את חובתה החוקית לדרוש את הפסקת עישון ולפעול למניעתו, לתלות שלטים האוסרים על העישון, **{ולחסר את המאפרות}**. המעשה דנן אף חמור מכך - **המורות בעצמן מעשנות בשטח בית הספר**, מי שאמורות לשמש דוגמה ומודל עבור התלמידים.

17. אנו מצפים לשמוע בתגובה מהנהלת בית הספר שהעישון ייפסק לחלוטין, גם בחצרות בית הספר וגם באותם חדרים שהעישון בהם גורם למטרד במסדרונות בית הספר. אנו מצפים לראות זאת בפועל. אין להמעיט בחשיבות שאנו מייחסים לבריאות של ילדינו. נעדיף להימנע מתביעות משפטיות בדרישה לקבלת פיצויים בעבור הנזקים הפיסיים שנגרמו ונגרמים עדיין לילדינו מדי יום בעקבות החשיפה לעישון הכפוי.

על החתום: (רשימת הפונים וחתימותיהם)